

Salon kaupungin ohje ilmanpuhdistimien hankintaan kaupungin kiinteistöissä

Laadittu 31.3.2025 / Kirsi Mäkiranta, Salon kaupungin Tilapalvelut

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1. Ilmanpuhdistinten hankinnan pääperiaatteet.....	3
2. Ilmanpuhdistinten käyttö ja huolto	4
3. Henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetut ilmanpuhdistimet	4
4. Muut ilmanpuhdistimet.....	4
5. Vastuun- ja kustannusten jako	5

Johdanto

Salon kaupunki haluaa tarjota kaupungin kiinteistöjen käyttäjille terveelliset ja miellyttävät sisäilmasto-olosuhteet. Sisäilmastoasioissa noudatetaan Salon kaupungin ohjetta sisäilmastoasioissa. Ilmanpuhdistimia voidaan käyttää tilapäisesti osana rakennuksen käyttöä turvaavia toimenpiteitä, kun rakennuksessa on todettu sisäilmaa heikentäviä tekijöitä eikä korjaustoimenpiteitä voida käynnistää nopeasti.

Tässä ohjeessa kerrotaan, miten Salon kaupungin kiinteistöissä toimitaan ilmanpuhdistinten hankinnassa. Ohje koskee Salon kaupungin omistuksessa olevia palvelurakennuksia, kuten päiväkotia, kouluja, kirjastoja, toimistorakennuksia ja terveydenhuollon käytössä olevia tiloja.

1. Ilmanpuhdistinten hankinnan pääperiaatteet

Ilmanpuhdistinten hankinta on kilpailutettu ja Salon kaupungilla on puitesopimus ilmanpuhdistimien hankintaan. Ilmanpuhdistimia voivat hankkia eri palvelualueet, mutta ilmanpuhdistimien sijoituspäätöksen ja tarpeen arvioinnin tekee sisäilma-asiantuntija. Ilmanpuhdistimien hankintaan Salon kaupungin palvelurakennuksissa noudatetaan seuraavia periaatteita:

Ilmanpuhdistimien hankinnan ensisijaisena kriteerinä on rakennuksessa todettu sisäilmaa heikentävä tekijä.

Ilmanpuhdistimien hankinta on aina tilapäinen ratkaisu ja niitä käytetään osana muita rakennuksen käyttöä turvaavia toimenpiteitä ennen varsinaisia korjaustoimia. Ennen ilmanpuhdistimien hankintaa rakennuksen tai tilan kunnon tutkiminen on tilapalvelujen vastuulla. Mikäli sisäilmahaittaa aiheuttavaa tekijää ei pystytä riittävän nopeasti korjaustoimenpiteillä poistamaan, sisäilma-asiantuntija voi tehdä päätöksen ilmanpuhdistimien hankinnasta osana käyttöä turvaavia toimenpiteitä.

Ennen ilmanpuhdistinten hankintaa tilojen puhtaanapito ja siivottavuus selvitetään ja tarvittaessa tehostetaan.

Ilmanpuhdistimia ei hankita puutteellisen siivouksen ratkaisuksi vaan ennen ilmanpuhdistinten tuloa tiloihin on yläpölyt poistettava ja tila siivottava perusteellisesti. Sisäilmakohteissa tulee noudattaa tehostettua siivousta, mikäli tiloissa ei tätä jo ennestään ole.

Tiloihin valitaan tarkoituksenmukaiset ilmanpuhdistimet, jotka on kilpailutettu.

Ilmanpuhdistimet valitaan tiettyyn tilaan tarpeenmukaisesti niin, että laitteen puhdistusteho eli puhtaan ilman tuotto on riittävä tilan kokoon ja käyttötarkoitukseen nähden. Salon kaupungin kilpailuttamat ilmanpuhdistimet puhdistavat ilmasta sekä hiukkasmaisia että kaasumaisia epäpuhtauksia.

Laitteiden toimituksen yhteydessä tilojen käyttäjä perehdytetään puhdistinmalliin ja niihin toimintoihin, joita käyttäjä voi säätää.

Laitetoimittaja, joka tuo puhdistimet tiloihin, perehdyttää käyttäjät puhdistimen käyttöön ja toimintaperiaatteisiin. Laitteiden käyttöohje toimitetaan tilojen käyttäjille.

2. Ilmanpuhdistinten käyttö ja huolto

Tilapalvelujen hankkimilla laitteilla on huoltosopimus ja laitetoimittaja ylläpitää rekisteriä ilmanpuhdistimista. Laitetoimittaja käy huoltamassa laitteita 2 – 3 kertaa vuodessa.

Käyttäjien ei tule siirtää laitetta omin päin toiseen paikkaan huoneessa tai toisiin tiloihin rakennuksessa.

Laitteen sijoittaminen arvioidaan tilan ilmanvaihdon ja käytön mukaan ja kaikista muutostoiveista tulee olla yhteydessä sisäilma-asiantuntijaan. Mikäli tila, jossa ilmanpuhdistimia on, joudutaan laittamaan kiinni tai sen käyttötarve muuttuu, tulee ottaa yhteyttä sisäilma-asiantuntijaan, jotta puhdistin voidaan irtisanoa tai tilaan voidaan hankkia tarkoituksenmukainen puhdistin.

Ilmanpuhdistimia ei saa sammuttaa, vaan niiden tulee olla jatkuvasti toiminnassa.

Käyttäjät voivat kuitenkin säätää laitteiden käyttötehoa, mikäli äänitaso koetaan liian voimakkaaksi. Monissa laitteissa on myös lapsilukko, jonka tulee olla päällä. Ilmanpuhdistimet pyritään aina valitsemaan niin, että ne auttaisivat tilojen käyttäjiä eikä niistä aiheutuisi liikaa melua tai vetoa. Mikäli käyttäjät kokevat ilmanpuhdistimen häiritseväksi, tulee olla yhteydessä sisäilma-asiantuntijaan sopivamman laitteen hankkimiseksi.

3. Henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetut ilmanpuhdistimet

Mikäli ilmanpuhdistin hankitaan muista kuin rakennuksen kuntoon liittyvistä syistä, esimerkiksi työterveys suosittelee ilmanpuhdistimen hankintaa (Ammattitaudit, muut työhön liittyvät tekijät, esim. tekstiilipöly), tulee yksikön myös tässä tapauksessa ottaa yhteyttä sisäilma-asiantuntijaan työtilaan sopivan laitteen hankkimiseksi ja laitteen huollon varmistamiseksi.

4. Muut ilmanpuhdistimet

Mikäli yksikkö tai käyttäjä hankkii tai on aiemmin hankkinut ilmanpuhdistimia itse muun kuin puitesopimuksen toimittajilta, tilapalvelut ei vastaa näiden laitteiden huollosta ja muista kustannuksista.

Epätarkoituksenmukaiset ilmanpuhdistimet saattavat jopa heikentää sisäilmaolosuhteita, mikäli laite tuottaa ilmaan epäpuhtauksia ja huolto laiminlyödään. Riittämätön puhdistusteho tilan kokoon nähden tai väärin sijoitettu puhdistin eivät myöskään auta tilan käyttäjiä. Tästä syystä kaikki ilmanpuhdistinhankinnat pyydetään tekemään sisäilma-asiantuntijan kautta.

5. Vastuun- ja kustannusten jako

Pääperiaate vastuun- ja kustannusjaossa on: Sisäilma-asiantuntija arvioi ilmanpuhdistinten tarpeen ja tekee päätöksen niiden hankinnasta todetun sisäilmahaitan perusteella. Kiinteistön omistaja maksaa kustannukset ja vastaa laitteiden hankinnasta ja huollosta.

Mikäli kaupungin omistamiin tiloihin hankitaan ilmanpuhdistimia muista kuin edellä mainitusta syystä, esimerkiksi käyttäjän terveydentilan perusteella, tilojen käyttäjä tai yksikkö maksaa kustannukset. Myös tässä tapauksessa käyttäjän tai niitä hankkivan yksikön tulee olla yhteydessä sisäilma-asiantuntijaan, jotta laitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja niiden huolto varmistetaan.

Tilapalveluiden sisäilma-asiantuntijan vastuulla:

- Ilmanpuhdistinten kilpailuttaminen (Puitesopimus)
- Päätös ilmanpuhdistinten hankinnasta ja kustannukset, kun kriteerit täyttyvät
- Tarkoituksenmukaisten ilmanpuhdistinten hankinta ja niiden tuominen ja sijoittelu tiloihin yhdessä laitetoimittajan kanssa
- Käyttäjien perehdyttäminen laitteen käyttöön yhdessä laitetoimittajan kanssa
- Yhteydenpito laitetoimittajaan laitteiden vuosihuollosta

Tilojen käyttäjän vastuulla:

- Tilamuutoksista ilmoittaminen
- Ilmanpuhdistimien häiriötön toiminta: Laitteita ei tule siirrellä toiseen tilaan eikä sammuttaa
- Laitteiden toimintahäiriöistä tai muista mahdollisista ongelmista ilmoittaminen suoraan laitetoimittajalle
- Muualta kuin Tilapalvelujen kautta hankittujen ilmanpuhdistimien kustannukset ja niiden huolto